

Na co można przeznaczyć środki z funduszu sołectkiego? Jakich elementów nie może zabraknąć we wniosku i jak on powinien wyglądać? Jak wyliczyć pulę pieniędzy dla sołectw? Wspólne przedsięwzięcia sołectw – jak to wygląda? Procedura zmiany przeznaczenia funduszu sołectkiego lub jego zakres. Możliwość współfinansowania w świetle kontroli NIK. Stwierdzenie nieprawidłowości oraz zalecania RIO i NIK.

Szkolenie kierujemy do pracowników gmin oraz osób zajmujących się funduszem sołectkim oraz dla tych, którzy zastanawiają się nad wprowadzeniem takiego funduszu na swoim terenie

Stanowisko RIO dotyczące zakupów artykułów żywnościowych na imprezy sołectkie oraz stanowisko NIK dotyczące współfinansowania przedsięwzięć FS z budżetu gminy.

Celem szkolenia jest dokładne omówienie zasad funkcjonowania funduszu sołectkiego oraz celów, na jakie sołectwa mogą przeznaczyć środki. Skupimy się również na tym, na czym polegają „wspólne przedsięwzięcia sołectw” oraz jak wygląda cała procedura takiego działania. Dodatkowo wyjaśnimy: zmianę przeznaczenia środków funduszu sołectkiego, wyliczenie zwrotu dla gmin z budżetu państwa części wydatków, poniesionych w ramach funduszu sołectkiego i weryfikację wniosków złożonych przez sołtysów. Ponadto podpowiemy na konkretnych przykładach, na co można przeznaczyć środki z funduszu, a także czego nie należy z niego finansować. Dodatkowo każdy uczestnik szkolenia otrzyma aż 30 gotowych wzorów, które ułatwią i przyspieszą wykonywanie codziennych obowiązków. Uwaga! Decydując się na udział w tym wideoszkoleniu otrzymują Państwo 7-dniowe darmowe konsultacje po wideoszkoleniu, podczas których jest możliwość zadawania dodatkowych pytań, otrzymania przydatnych porad, rozwiązania sytuacji problemowych z codziennej pracy oraz skorzystania z bogatej wiedzy eksperckiej.

W programie m.in.:

- Wspólne przedsięwzięcia sołectw (6 paragraf 1) – jakie przedsięwzięcia mogą realizować? Czy istnieją granice łączenia funduszu sołectkiego? Jak to wygląda formalnie? Jakie są problemy dotyczące „wspólnych przedsięwzięć sołectw”
- Czy przeznaczenie funduszy na imprezy plenerowe to dobry pomysł na rozdysponowanie funduszu sołectkiego?
- Czy środki na usuwanie skutków klęski żywiołowej muszą być wydawane na terenie danego sołectwa, czy można je przeznaczyć na ten sam cel, ale na terenie innego sołectwa?
- Jak wygląda finansowanie OSP? Na co można przeznaczyć środki? Jaki sprzęt można zakupić? Czy można przeprowadzić remont budynku OSP, pomimo tego, że ten budynek nie jest własnością gminy?
- Kapliczka jest wpisana do rejestru zabytków, ale jest własnością parafii. Co w tym przypadku? Czy istnieje jakaś możliwość finansowania z funduszu?
- Czy, a jeśli tak to na jakich zasadach, mieszkańcy sołectwa mogą samodzielnie realizować przedsięwzięcia FS, np. ułożyć chodnik z kostki? Czy praca społeczna/nieodpłatna powinna być uwzględniona we wniosku? Jak wygląda kwestia odpowiedzialności za ewentualny wypadek przy takiej pracy?
- Jest wniosek na kilka wspólnych przedsięwzięć sołectw, ale gmina wie, że nie starczy pieniędzy na

zrealizowanie wszystkich tych zadań, tylko na część – czy można odrzucić wniosek tylko w części, czy trzeba w całości?

Wzory pism, jakie otrzymają uczestnicy:

- Przykłady przedsięwzięć z uzasadnieniem
- Zadania własne gminy
- Uchwała rady miejskiej - zgoda na wyodrębnienie FS
- Uchwała rady miejskiej - brak zgody na wyodrębnienie FS
- Uchwała rady miejskiej - zwiększenie środków FS
- Protokoły z zebrania: przedsięwzięcia + wnioski
- Lista obecności na zebraniu wiejskim
- Zaproszenie na zebranie wiejskie
- ZARZĄDZENIE w sprawie określenia procedur dot. funduszu sołectkiego
- Informacja wójta o wysokości przypadających sołectwu środków FS
- Wniosek sołectwa dotyczący przeznaczenia środków FS
- Uchwała zebrania wiejskiego w sprawie wniosku dotyczącego przeznaczenia środków FS
- Pismo sołtysa do rady miejskiej dotyczące podtrzymania wniosku
- Wniosek sołectwa dotyczący przeznaczenia środków FS – ponownie uchwalony
- Uchwała zebrania wiejskiego w sprawie ponownego uchwalenia wniosku dotyczącego przeznaczenia środków FS
- Pismo sołtysa do rady miejskiej dotyczące podtrzymania odrzuconego wniosku
- Wniosek sołtysa dotyczący zmiany przedsięwzięcia lub jego zakresu
- Uchwała zebrania wiejskiego w sprawie zmiany przedsięwzięcia lub jego zakresu
- ZARZĄDZENIE - w sprawie Komisji do oceny wniosków dotyczących przeznaczenia środków stanowiących fundusz sołectki oraz określenia jej zadań i kompetencji
- KARTA OCENY WNIOSKU
- Odrzucenie wniosku przez wójta/burmistrza
- Pismo burmistrza przekazujące wniosek ponownie uchwalony przez zebranie wiejskie radzie miejskiej
- Uchwała rady miejskiej - rozpatrzenia wniosku sołtysa o przyznanie środków z FS
- Wzór informacji do wojewody
- Wzór wniosku do wojewody
- Sprawozdanie Rb 28S
- Terminarz roczny czynności związanych z realizacją FS

Szczegółowy program szkolenia:

Nowości w szkoleniu:

- Stanowisko RIO dotyczące zakupów artykułów żywnościowych na imprezy sołectkie.
- Stanowisko NIK dotyczące współfinansowania przedsięwzięć FS z budżetu gminy.

1. Pytania uczestników, na które odpowiedzieliśmy podczas ostatniego szkolenia:

- Czy brak uzasadnienia jest podstawą odrzucenia wniosku?
- Czy można kupić czajnik, mikrofalówkę i garnki z integracji, jeżeli te artykuły nie były wymienione

we wniosku?

- Czy można zakupić namiot i stoły biesiadne?
- Czy można sfinansować z FS transport dorosłych do teatru, który jest poza sołectwem?
- Czy z FS mogą być finansowane mundury galowe dla strażaków OSP?
- Czy z FS można zakupić klimatyzatory dla pomieszczeń UG?
- Czy można przeznaczyć środki FS na remont budynku, w którym jest biblioteka, jeżeli budynek jest własnością gminy?
- Czy z FS można doposażyć sale w świetlicy wiejskiej, z których korzystają KGW lub kluby seniora w celu przygotowania warsztatów dla mieszkańców?
- Czy można sfinansować zakup i montaż progów zwalniających na drodze powiatowej przy szkole na terenie sołectwa?
- Jeżeli mamy 4 sołectwa, które chcą kupić urządzenia na plac zabaw, to czy powinniśmy połączyć zakupy w jedno zamówienie, mimo że sołectwa we wnioskach wskazały różne firmy na podstawie, których ustaliły koszty?
- Czy można finansować z FS oświetlenie przy drodze powiatowej, jeżeli jest to zadanie własne gminy?
- Czy wniosek, który przekracza kwotę przeznaczona na sołectwo podlega odrzuceniu?
- Zgodnie z ustawą środki funduszu przeznacza się na realizację przedsięwzięć zgodnych z zadaniami własnymi gminy, które służą poprawie warunków życia mieszkańców i są zgodne ze strategią rozwoju gminy. Czy wszystkie trzy przesłanki muszą być spełnione łącznie podczas wyboru zadań w funduszu? Czy możliwa jest realizacja zadania, które spełni tylko jedno kryterium?
- Czy wyjazd mieszkańców w ramach poznawania kultury i dziedzictwa narodowego może być sfinansowany z FS?

2. Co należy wiedzieć o FS? Na czym polega?

- Podstawowe przepisy związane z FS
- Wysokość środków i możliwość ich zwiększenia
- Obowiązek informacyjny wójta
- Wymagania w zakresie wniosku o FS i jego weryfikacja przez wójta
- Możliwości w zakresie realizacji wspólnych przedsięwzięć kilku sołectw
- Zmiany zadań wybranych przez sołectwo w ciągu roku
- Realizacja wniosków i zwrot środków z budżetu państwa

3. Jakie przedsięwzięcia możemy realizować w ramach funduszu sołectkiego, a jakich nie wolno?

- Co się mieści w katalogu zadań? Jak dokumentować wydatki?
- Jak należy poprawnie sformułować nazwę przedsięwzięcia?
- Opisywanie zadań – jak uzasadnić wybór zadania?

4. Przedsięwzięcia „miękkie” oraz związane z integracją

- Czy imprezy i wycieczki mogą być finansowane z funduszu sołectkiego?
- Czy jest możliwe finansowanie wyjazdów edukacyjnych, poznawczych dla dzieci z sołectw?
- Czy mogą być finansowane z FS bilety do kina i dojazd dla dzieci z danego sołectwa w ramach zajęć prowadzonych w świetlicy wiejskiej?
- Czy można zaakceptować "wycieczkę mieszkańców do sejmiku w ramach promowania idei samorządności"?
- W ramach profilaktyki zdrowotnej seniorzy z danego sołectwa planują wyjazd do wód termalnych. Z FS chcą przeznaczyć środki na pokrycie usługi transportowej. Czy może być taki wniosek?

- Czy można sfinansować z FS transport dorosłych do teatru, który jest poza sołectwem?
- Czy wyjazd mieszkańców w ramach poznawania kultury i dziedzictwa narodowego może być sfinansowany z FS?
- Czy przy organizacji imprez można wydatkować środki na zakup żywności?
- Czy można zakupić paczki spożywcze dla seniorów sołectwa?
- Jeżeli organizujemy np. Dzień Kobiet, to nie możemy zamówić cateringu?
- Czy z FS można opłacić organizację ogniska, połączoną z pieczeniem kiełbasek, w ramach podziękowania za sprzątanie sołectwa przez mieszkańców?
- Czy na Dzień Dziecka można zapłacić za artykuły spożywcze np. kiełbasy na grilla, napoje?
- Jak można opisać zakupione kiełbasy na ognisko dla mieszkańców po przeprowadzonej akcji "sprzątanie sołectwa"?
- Czy można przeznaczyć środki na konsumpcję w Dniu Kobiet?
- Czy paczki dla dzieci mogą być finansowane z FS?
- Czy w trakcie dożynek lub obchodów dnia dziecka można w ramach FS przygotować paczki dla dzieci i nagrody finansowe dla rolników?
- Jeżeli nazwa przedsięwzięcia dotyczy spotkania integracyjnego dla mieszkańców danego sołectwa, a dowodem na zrealizowanie tego zadania jest faktura na usługę cateringową, to jest to źle zrealizowane zadanie?
- W jaki sposób uzasadnić usługę gastronomiczną podczas festynu dla mieszkańców?
- Czy koło gospodyń wiejskich może zorganizować np. Dzień Kobiet i wystawić fakturę w ramach organizacji wydarzeń kulturalnych?
- Czy można pokryć środkami z funduszu sołectkiego organizację Dnia Dziecka, występy?
- Czy w ramach FS na obchody Sołectkiego Dnia Sportu można wynająć animacyjne zajęcia z alpakami albo kucykami? Dzieci karmią zwierzęta, uczą się o nich, wyprowadzają je.
- Czy z FS może być opłacone kino objazdowe w danym sołectwie?
- Czy z FS można zakupić pianę party na festyn?
- Czy sołectwo może sfinansować DJ-a podczas wiejskiego festynu?
- Czy mogą być to imprezy koszyczkowe, skoro niemożliwy jest zakup artykułów spożywczych?
- Czy w ramach imprez kulturalno-środowiskowych można z FS pokryć koszty dmuchańców dla dzieci, oprawę techniczną imprezy? Czy z FS możemy zakupić ciasta i inne artykuły spożywcze na imprezę?
- Czy z FS można pokryć koszty wynajęcia ochrony na imprezę?
- Czy można kupić czajnik, mikrofalówkę i garnki z integracji, jeżeli te artykuły nie były wymienione we wniosku?
- Czy z FS można finansować opłatę za muzykę na imprezach?
- Czy poprawne będzie ujęcie w organizacji jakiegoś spotkania np. wigilijnego, zakupu art. spożywczych z przeznaczeniem na organizację np. konkursu na najlepszą potrawę bożonarodzeniową?
- Czy można zakupić półprodukty, z których będą przygotowane potrawy regionalne przez mieszkańców, w ramach warsztatów kulinarnych dla mieszkańców sołectwa?
- Czy można kupować art. spożywcze jako paczki, nagrody?
- Czy zakup słodyczy jako nagrody za udział w konkursie dla dzieci jest dopuszczalne?
- Czy z FS można robić i przekazywać paczki dzieciom, np. na Dzień Dziecka, Mikołajki? Czy mogą to być dowolne upominki, np. słodycze, puzzle, gry?
- Czy imprezy muszą mieć charakter otwarty dla wszystkich mieszkańców gminy? Czy tylko dla mieszkańców sołectwa?
- Jak opisać we wniosku organizację imprez?

5. Kluby sportowe i zespoły ludowe

- Czy można zakupić bramkę do piłki nożnej na boisko ludowego zespołu sportowego?
- Czy można przeznaczać środki FS na kluby sportowe?
- Czy ze środków FS można finansować zakup strojów ludowych dla zespołu folklorystycznego, działającego w sołectwie oraz dla koła gospodyń wiejskich?
- Czy z FS można dokonać zakupu dresów z logo gminy dla klubu sportowego działającego na terenie danego sołectwa?
- Czy z FS można kupić stroje dla mażorettek, które działają w ramach organizacji pozarządowej?

6. Ochotnicza Straż Pożarna i Policja

- Jak wygląda finansowanie OSP? Na co można przeznaczyć środki? Jaki sprzęt można zakupić?
- Czy można przeprowadzić remont budynku OSP, pomimo tego, że ten budynek nie jest własnością gminy?
- Czy budynek OPS musi być własnością gminy?
- Czy jeżeli budynek nie jest gminy, tylko OSP, to czy można w nim wykonywać roboty budowlane na podstawie umowy użyczenia budynku lub jednego pomieszczenia?
- Czy ze środków funduszu sołectkiego można zakupić sztandar OSP?
- Czy można zakupić dla OPS wyposażenie socjalne: garnki, szklanki?
- Czy z funduszu można finansować buty dla strażaków?
- Czy z FS mogą być finansowane mundury galowe dla strażaków OSP?
- Czy z FS można dofinansować zakup specjalnej pralnicy mundurów bojowych dla OSP?
- Czy można zakupić pralkę dla OSP na zapewnienie gotowości bojowej?
- Czy z FS można zakupić koszulki dla OSP?
- Czy z FS można zakupić jakiś sprzęt dla OSP, np. motopompę?
- Jak powinno przebiegać przekazanie torby ratowniczej w ramach FS na rzecz OSP?
- Czy środki z FS można przekazać w formie dotacji dla jednostki OSP na remont garażu? Garaż jest własnością jednostki
- Czy umowa użyczenia budynku z OSP uprawnia gminę do wykonania bieżącego remontu, jeśli sołectwo złoży taki wniosek?
- Czy ze środków FS można finansować bieżące wydatki jednostek OSP oraz zakup niezbędnego sprzętu do prowadzenia działań?
- Czy można przeznaczyć FS remont wozu bojowego?
- Czy możemy przeznaczyć FS na ubezpieczenie samochodu strażackiego czy przeglądu tego pojazdu?
- Czy z FS można pokryć koszty naprawy motopompy strażackiej?
- Czy w ramach FS można zakupić defibrylator dla jednostki OSP w celu „podniesienia sprawności bojowej”?
- Czy można przeznaczać środki z FS na szkolenia dla strażaków i ratowników z OSP?
- Czy z FS możemy sfinansować obchody jubileuszu 100-lecia OSP
- Czy można zaplanować zakup sprzętu AGD i wyposażenia do strażnicy OSP?
- Czy jeśli OSP znajduje się w sąsiednim sołectwie i ich sołectwo nie chce przeznaczyć środków na wspólne przedsięwzięcie, to czy sołectwo w którym nie ma OSP może przeznaczyć FS na to przedsięwzięcie?
- Czy z FS można dofinansować zakup samochodu strażackiego? Sprzedający (osoba fizyczna) wycenił samochód na 17.000 zł; zebranie wiejskie zdecydowało dofinansować zakup tego samochodu w wysokości 3000 zł. Gmina nie jest zainteresowana kupnem tego samochodu. Mieszkańcy sołectwa

nie uzgodnili zakupu z wójtem. Czy z FS można dofinansować zakup samochodu strażackiego? Czy w takim wypadku należy odrzucić wniosek sołtysa?

- Czy można wydatkować środki z FS na doposażenie miejscowej jednostki policji lub dofinansować zakup samochodu policyjnego?

7. Oświata

- Czy można przeznaczyć środki na dodatkowe zajęcia z języka angielskiego dla dzieci, jeżeli szkoła znajduje się terenie innego sołectwa?
- Czy można przeznaczyć środki z FS na remont szkoły?
- Czy sołectwo może przeznaczyć środki z FS na zakup ławek, szafek itp. w szkole podstawowej, do której uczęszczają dzieci z sołectwa?
- Czy wniosek dyrektora szkoły o dofinansowania zakupu pomocy dydaktycznych będzie podlegał odrzuceniu, jeżeli w treści protokołu jest zapis, że dyrektor wnioskuje o określone zadanie?
- Czy można finansować poprawienie nawierzchni boiska szkolnego, znajdującego się na działce gminnej?
- Czy z FS można sfinansować chodnik koło szkoły, jeżeli szkoła jest gminna?
- Czy można zakupić zabawki do przedszkola?

8. Jednostki kultury: ośrodki kultury i biblioteki

- Czy FS można sfinansować doposażenie gminnego ośrodka kultury?
- Czy z FS można kupić instrumenty muzyczne, które zostaną przekazane protokołem do gminnego ośrodka kultury? Przedsięwzięcie w ramach organizacji wydarzenia muzycznego o charakterze kulturalno-integracyjnym w danym sołectwie
- Czy z FS można sfinansować zakup książek do biblioteki publicznej (filia mieści się na terenie sołectwa), która formalnie podlega pod miejski ośrodek kultury, działający jako instytucja kultury i finansowany z dotacji podmiotowej z budżetu gminy?
- Czy można kupić komputery, które będą stały w bibliotece gminnej zlokalizowanej w danym sołectwie, ale będą to stanowiska dla mieszkańców do darmowego korzystania?
- Czy można przeznaczyć środki FS na remont budynku, w którym jest biblioteka, jeżeli budynek jest własnością gminy?

9. Świetlice wiejskie i nieruchomości wykorzystywane przez sołectwa

- Co zrobić, w sytuacji gdy sołectwo chciało ze środków z FS wykupić grunty pod plac zabaw?
- Czy można kupić paliwo do kosiarki, którą się kosi boisko przy świetlicy wiejskiej?
- Czy można przeznaczyć FS na podpisanie umowy zlecenia na koszenie i zakupu paliwa z funduszu?
- Czy z FS można kupić blachy do ciast, patery wazówki jako wyposażenie świetlicy wiejskiej, która jest miejscem spotkań mieszkańców sołectwa, gdzie są organizowane warsztaty kulinarne promujące sołectwo?
- Czy można przeznaczyć środki na doposażenie świetlic wiejskich, które działają w ramach ośrodka kultury, np. zakup sprzętu do kuchni, do pracowni?
- Jeżeli gmina powierzyła w administrowanie świetlicy wiejskiej GOK-owi, to czy sołectwo może planować wydatki z FS na zakup wyposażenia?
- Czy może być zadanie o treści "Modernizacja świetlicy wiejskiej poprzez zmianę pokrycia dachowego"? Uzasadnienie: "Poprawa wizerunku świetlicy"
- Czy można kupić bramę wjazdową na działkę ze świetlicą wiejską?
- Czy z FS można sfinansować wymianę okien i drzwi w świetlicy wiejskiej?

- Czy w jednym roku można zakupić altanę, a w drugim roku zakupić stoły i ławki?
- Sołectwo zakupiło kawę, herbatę itp. do świetlicy wiejskiej. Czy to może być finansowane z FS?
- Czy z FS można opłacać rachunki za prąd, wodę?
- Czy sołectwo może przeznaczyć fundusz na opłaty za światło i gaz, które są wykorzystywane w godzinach wieczornych na zajęcia w świetlicy wiejskiej?
- Czy ze środków FS można finansować budowę/rozbudowę placu zabaw lub siłowni na terenie szkoły w danym sołectwie? Czy przeglądy placów zabaw mogą być opłacane z FS?
- Czy z FS można opłacić założenie Internetu w świetlicy, a w kolejnych latach opłacać rachunki?
- Czy jeżeli można dokonywać wydatków na zakup Internetu i w kolejnych latach opłacać rachunki, to co w sytuacji, gdy FS zostanie rozwiązany? Kto będzie wtedy opłacał faktury?
- Czy sołectwo musi ponosić koszt związany z abonamentem za Internet?
- Czy ze środków FS można opłacić dodatkowe zajęcia np. j. angielskiego w świetlicy wiejskiej (dla konkretnych grup wiekowych)?
- Czy z FS można zlecić wykonanie filmu promującego sołectwo lub wydanie książki o historii sołectwa? A kubki, kalendarze promujące sołectwo? Czy mogą być rozdawane mieszkańcom?
- Czy można zakupić namiot i stoły biesiadne?
- Czy z FS można wyposażać świetlice, np. zakupić klimatyzację oraz przeprowadzać prace remontowe i modernizacyjne, jeżeli świetlice te są regularnie wynajmowane odpłatnie dla osób trzecich przez gminę?
- Czy z FS można doposażyć sale w świetlicy wiejskiej, z których korzystają KGW lub kluby seniora w celu przygotowania warsztatów dla mieszkańców?
- Czy gmina może podpisać umowę z sołtysiem danej miejscowości na koszenie terenów zielonych? Usługa finansowana z FS. Czy oszacowanie kwoty może być ogółem, np. "utrzymanie terenów zielonych", czy koszty powinny być podane osobno: paliwo, żyłka, robocizna itd.?
- Czy można sfinansować "Zakup kosi spalinowej marki Stihl" podając konkretną nazwę marki? Jak przeprowadzić postępowanie, jeśli kosa ma taką samą cenę we wszystkich sklepach w kraju?
- Czy sołectwo może przeznaczyć środki z FS na zakup wyposażenia placu zabaw? Gmina nie jest właścicielem działki. Właścicielem jest wspólnota wsi
- Czy można doposażać place zabaw z roku na rok tzn.: w 2022 roku - mapa, projekt, 3 urządzenia; w 2023 roku - 4 urządzenia, w 2024 roku - 5 urządzeń. Czy to nie jest dzielenie kosztów?

10. Zabytki i obiekty religijne

- Czy można finansować odnawianie kapliczek?
- Czy jeżeli kapliczka znajduje się w gminnej ewidencji zabytków, to wtedy możliwe jest finansowanie renowacji ze środków FS?
- Kapliczka jest wpisana do rejestru zabytków, ale jest własnością parafii. Co w tym przypadku? Czy istnieje jakaś możliwość finansowania z funduszu?
- Czy można sfinansować zakup np. roślin przy kapliczce bądź ozdobienie kapliczki?
- Czy można sfinansować remont pomnika/mogiły ofiar z II wojny światowej?
- Czy można sfinansować remont pomnika żołnierza na terenie gminy, jeżeli nie jest to zabytek?

11. Drogi i infrastruktura drogowa oraz oświetlenie

- Czy z FS można finansować sporządzenie projektu np. chodnika, drogi, wodociągu przy drodze gminnej?
- Czy można sfinansować remont i przebudowę chodnika przy drodze powiatowej?
- Czy można przeznaczyć FS na realizację zadań na drodze powiatowej w sytuacji, gdy gmina ma

podpisane z powiatem porozumienie o przejęcie zarządzania tą drogą powiatową?

- Czy zadanie można realizować na drodze powiatowej (budowa chodnika) na podstawie porozumienia z powiatem i przekazanie zadania do gminy?
- Czy z FS można sfinansować remont przystanku przy drodze powiatowej?
- Czy z FS można sfinansować budowę oświetlenia przy drodze powiatowej?
- Jeżeli gmina realizuje duże zadanie polegające na wymianie oświetlenia w całej gminie, to czy sołectwo może przeznaczyć swój fundusz na to zadanie w obrębie swojego sołectwa?
- Czy można zakupić i zamontować kosze na śmiecie przy chodniku przy drodze powiatowej lub krajowej?
- Czy donice z kwiatami przy drodze powiatowej lub wojewódzkiej mogą być finansowane ze środków FS?
- Jeżeli tablica informacyjna znajduje się przy drodze powiatowej, to czy może być z FS?
- Czy utwardzeniu podlegają tylko drogi gminne posiadające numer, czy wchodzi w to również drogi wewnętrzne nieposiadające numeru?
- Czy sołectwo może zaplanować radar z wyświetlaczem prędkości na drodze powiatowej?
- Jedno z sołectw we wniosku ma przedsięwzięcie „zakup i montaż urządzenia do cyfrowego pomiaru prędkości”, które jest umieszczone w pasie drogi krajowej. Co w takim przypadku?
- Czy można sfinansować zakup i montaż progów zwalniających na drodze powiatowej przy szkole na terenie sołectwa?
- Jeżeli jest droga dojazdowa do pola i jej długość przekracza możliwość utwardzenia kamieniem na jeden rok, to jak rozpisać to zadanie, skoro nie ma numeracji domów?
- Czy z FS można oczyścić rów przy drodze gminnej znajdujący się na działce prywatnej?

12. Inne przedsięwzięcia w ramach fundusz sołeckiego

- Czy z FS można zakupić klimatyzatory dla pomieszczeń UG?
- Czy można zakupić komputer dla sołtysa z FS, w celu usprawnienia komunikacji z mieszkańcami sołectwa?
- Czy z FS sołeckiego można ubezpieczyć sołtysów i mieszkańców od następstw nieszczęśliwych wypadków?
- Jak interpretować art. 2 pkt 7 ustawy o FS (środki funduszu mogą być przeznaczone na pokrycie wydatków na działania zmierzające do usunięcia skutków klęski żywiołowej w rozumieniu ustawy z dnia 18 kwietnia 2002r. o stanie klęski żywiołowej (Dz. U. Nr 62, poz. 558, z późn. zm.)?
- Co robić, jeżeli już po złożeniu wniosku i wyliczeniu środków nastąpiła klęska żywiołowa np. powódź? Czy można przenieść część środków na usunięcie skutków powodzi? Jeżeli tak, jak to przebiega?
- Czy środki na usuwanie skutków klęski żywiołowej muszą być wydawane na terenie danego sołectwa, czy można je przeznaczyć na ten sam cel, ale na terenie innego sołectwa?

13. Jak prawidłowo przeprowadzić procedurę wprowadzenia funduszu sołeckiego w gminie oraz możliwość zwiększenia środków na FS?

- Jak napisać uchwały o wyodrębnieniu i niewyodrębnieniu w budżecie? Co powinny zawierać? Jakie są najważniejsze elementy takiej uchwały?
- Jak powinna brzmieć uchwała o FS?
- Czy na mocy ustawy FS będzie obligatoryjny w gminie?
- PRZYKŁAD: w 2021r. podjęliśmy uchwałę, którą realizowaliśmy w 2022r. i rozliczaliśmy w 2023r. W 2022r. podjęliśmy uchwałę o jej nie realizowaniu. Natomiast w 2024r. ponownie chcemy realizować FS. Czy ponownie powinniśmy podjąć uchwałę o realizacji, czy opieramy się na tej z 2021r., bez

- konieczności tworzenia kolejnej uchwały?
- Czy można skutecznie zrezygnować z FS?
- Co jest podstawą / warunkiem podjęcia decyzji / uchwały przez radę gminy o zwiększeniu środków FS?
- Czy można zwiększyć limit kwoty FS przypadający na dane sołectwo?

14. Jaka jest wysokość środków dostępna w ramach funduszu sołectkiego?

- Jak wyliczyć pulę środków dla poszczególnych sołectw?
- Jakich mieszkańców uwzględniamy przy obliczaniu wysokości środków FS?
- Czy sołectwo może częściowo wykorzystać środki z FS, a z pozostałej części zrezygnować?

15. W jaki sposób uchwalić wnioski dot. przeznaczenia środków? Jak prawidłowo organizować zebranie wiejskie?

- Jak powinien brzmieć prawidłowo sporządzony wniosek? Co powinno być w uzasadnieniu wniosku? Jakie załączniki powinien mieć?
- Kto podpisuje uchwałę z zebrania wiejskiego?
- Kto może podpisać wniosek, gdy sołtys z przyczyn np. zdrowotnych (jest w szpitalu) nie może podpisać wniosku?
- Kto składa wniosek w przypadku rezygnacji sołtysa?
- Czy osoba pełniąca obowiązki sołtysa może złożyć wniosek o FS?
- Czy sołtys może sam wycofać wniosek o fundusz sołectki na nowy rok, a następnie zwołać kolejne zebranie i złożyć do wójta nowy wniosek?
- Jakie informacje muszą być zawarte w protokole z zebrania?
- Jak powinien brzmieć dobrze napisany protokół z zebrania wiejskiego? Co musi być tam zawarte?
- Co, jeśli na zebraniu padają propozycje od pojedynczych osób? Czy poparcie inicjatywy jednego mieszkańca można wykazać bezpośrednio podczas zebrania poprzez głosowanie? Czy trzeba przedstawić wniosek na piśmie podpisany przez minimum 15 mieszkańców?
- Jeśli na zebraniu mieszkaniec zaproponuje zakup tablicy ogłoszeń, to czy nie powinno się podać takiej propozycji pod głosowanie i większością głosów ująć we wniosku?
- Czy do protokołu lub wniosku trzeba dołączać szacowanie kosztów?
- Zasady wyceniania zadań - jak to wygląda? Jakie dokumenty?
- W jakiej formie należy sporządzać oszacowanie kosztów? Czy należy dołączyć kosztorys?
- Czy szacowanie kosztów powinno być podparte jakimiś ofertami, wycenami, poglądowymi, cenami z internetu?
- Czy sołtys może być przewodniczącym zebrania wiejskiego?
- Czy w głosowaniu może brać udział osoba, która od lat mieszka na terenie gminy, ale nie jest zameldowana?
- Jak weryfikować liczbę osób uprawnionych do głosowania? Czy może to się odbyć na zasadzie potwierdzenia mieszkańców, że dana osoba przebywa, jest stałym mieszkańcem choć bez zameldowania?
- Może być jedna lista obecności na zmianę FS i uwzględnienie w projekcie budżetu FS na następny rok?
- Jakie jest wymagane kworum do podejmowania uchwał?
- Czy pracownik urzędu musi być obecny na zebraniu wiejskim dot. przeznaczenia środków FS?
- Czy można zorganizować z mieszkańcami spotkanie informujące, na co warto przeznaczyć środki z FS?

- Czy można zorganizować spotkania z sołtysami z zakresu zadań własnych gminy?

16. Jak zorganizować przedsięwzięcia wspólne? Jakie są wymagania oraz możliwości?

- Wspólne przedsięwzięcia sołectw – jakie przedsięwzięcia mogą realizować? Czy istnieją granice łączenia funduszu sołeckiego? Jak to wygląda formalnie?
- Jak przygotować wnioski przy wspólnych przedsięwzięciach sołectw?
- Czy jest jakiś czas ramowy na złożenie wniosku przez sołectwo? Np. zebranie w sierpniu, a złożenie wniosku we wrześniu. Chodzi tu o przedsięwzięcie wspólne sołectwo „X” miało zebranie w sierpniu, a sołectwo „Y” we wrześniu i razem składają we wrześniu, z uwagi na to, że ma być w tym samym czasie. Czy tak jest dobrze? Bo oznacza to, że sołectwo „X” składa dokumenty z opóźnieniem 1 miesiąca
- Jeżeli sołectwo, w którym jest szkoła nie przeznaczy środków na szkołę, to czy wnioski innych sołectw w tym zakresie należy odrzucić?
- Jeśli sołectwo, w którym jest OSP, nie przeznaczy środków na OSP, to czy inne sołectwa nie mogą wtedy nic przeznaczyć na to OSP?
- Czy zakup defibrylatora do szkoły lub zakup sprzętu dla OSP przez kilka sołectw należy traktować jako wspólne przedsięwzięcie?
- Czy jeśli OSP znajduje się w sąsiednim sołectwie i ich sołectwo nie chce przeznaczyć środków na wspólne przedsięwzięcie, to czy sołectwo w którym nie ma OSP może przeznaczyć FS na to przedsięwzięcie?

17. W jaki sposób dokonać zmiany przedsięwzięć lub ich zakresu przez sołectwa w ciągu roku?

Jakie dokumenty są potrzebne przy zmianie zadania?

Jak powinien wyglądać wniosek o zmianę zadania? Co powinien zawierać?

Czy niewykorzystane środki z przedsięwzięcia zaplanowanego na dany rok mogą w trakcie roku zostać przeznaczone na nowe przedsięwzięcie? Jeśli tak, to czy procedura jest taka sama, jak przy wniosku?

Jeśli we wniosku jest kosiarka, a sołectwo chce jednak kosę spalinową, to czy musi być zmiana przedsięwzięcia?

Czy oszczędności z jednego zadania można „dołożyć” do innego zadania? Czy powinno się to odbyć na zebraniu wiejskim jako zmiana przedsięwzięcia?

Jak często można zmieniać zadania?

Czy w regulaminie wewnętrznym można założyć, iż zmiany we wniosku danego sołectwa można dokonać np. tylko raz na pół roku, tak aby ograniczyć ciągle zmiany FS?

Jeśli wniosek pierwotny zawiera koszty szacunkowe 10 000zł, a po realizacji jest 9 000zł, to czy wniosek o zmianę przedsięwzięć będzie zawierał zadanie pierwotne ze skorygowaną kwotą 9 000zł i dodatkowo innym zadaniem za 1000zł, czy tylko zadanie za pozostałe 1000zł?

Czy aby uchwalić nowe przedsięwzięcie niezbędna jest realizacja zadania pierwotnie uchwalonego? Czy wystarczy podpisanie umowy z wykonawcą, z której wynika, jakie jest wynagrodzenia dla wykonawcy?

PRZYKŁAD: przedsięwzięcie o nazwie „doposażenie placu zabaw” za kwotę 20 tys. zostało wykonane w całości i zostało 2 tys. Sołectwo robi zmianę i podejmie uchwałę, że z oszczędności z innego zadania „utrzymanie porządku” dokłada kwotę 2 tys. do zadania „doposażenie placu zabaw”, celem zakupu i zamontowania karuzeli za 4 tys. Czy w tej sytuacji jest to zwiększenie istniejącego zadania o kwotę 2 tys.

zł, bez dodawania nowego zadania do budżetu?

18. Możliwość współfinansowania przedsięwzięć z budżetu gminy w świetle kontroli NIK

- Stanowiska NIK podczas kontroli w latach 2022 i 2023 dotyczące możliwości współfinansowania przedsięwzięć z FS i budżetu gminy.

19. Kompetencje organów do odrzucenia wniosku nieprawidłowego. Jakie są zasady oceny wniosku dot. funduszu sołectkiego i przesłanki do jego odrzucenia?

- Jak przeprowadzić ocenę wniosku?
- Czy rozpatrzenie wniosku dot. zmiany funduszu sołectkiego w ciągu roku odbywa się w takim samym trybie jak przy pierwotnym wniosku?
- Czy powinniśmy posiadać jakieś zarządzenie w sprawie zasad funkcjonowania i wydatkowania środków z funduszu sołectkiego? Czy możemy działać tylko w oparciu o ustawę?
- Co należy rozumieć przez strategię rozwoju gminy? Literalnie dokument?
- Gmina nie ma aktualnej strategii gminy. Jesteśmy w trakcie aktualizacji. Czy w takim przypadku sołtys może odnieść się do poprzedniego, który był ważny do 2021 roku?
- Czy powinien być jeden wniosek z kilkoma zadaniami, czy osobne wnioski do poszczególnych zadań? Czy błędem będzie przyjęcie osobnych wniosków dla kilku planowanych zadań?
- Czy sołectwo może złożyć kilka wniosków?
- A jeżeli sołectwo złoży dwa wnioski, to odrzucamy oba? Jeśli oba, to na jakiej podstawie?
- Skąd mamy wiedzieć, czy dane zadanie mieści się w kwocie przyznanej danemu sołectwu? Czy do wniosku powinien być dołączony kosztorys?
- Czy wniosek, który przekracza kwotę przeznaczoną na sołectwo podlega odrzuceniu?
- Czy brak uzasadnienia jest podstawą odrzucenia wniosku?
- Zgodnie z ustawą środki funduszu przeznacza się na realizację przedsięwzięć zgodnych z zadaniami własnymi gminy, które służą poprawie warunków życia mieszkańców i są zgodne ze strategią rozwoju gminy. Czy wszystkie trzy przesłanki muszą być spełnione łącznie podczas wyboru zadań w funduszu? Czy możliwa jest realizacja zadania, które spełni tylko jedno kryterium?
- Jeżeli w regulaminie mamy zapis, że komisja wzywa do uzupełnienia wniosku, to jakim dokumentem to zrobić? Poprawić na wniosku czy osobnym pismem?
- Brak spójności wniosku oraz protokołu – czy konieczne jest wzywianie sołtysa?
- Czy protokół powinien być taki sam jak wniosek? Czy sołtys może zmienić zapis w protokole? Czy musi protokolant? Czy jest zasadne, aby były zmieniane zapisy w protokole, żeby się zgadzało we wniosku?
- Kiedy można odrzucić wniosek? Jak wygląda procedura, gdy wniosek nie spełnia kryteriów i trzeba go odrzucić?
- Czy można nazwać wniosek, np. „Zagospodarowanie terenu w zakresie: budowy altany oraz zakupu małej architektury” z uwagą w uzasadnieniu, że jeżeli wystarczy środków „wykonać nasadzenie zieleni”? Jeżeli faktycznie zostaną środki, to czy można bez dodatkowej uchwały realizować przykładową listę życzeń?
- Jest wniosek na kilka wspólnych przedsięwzięć sołectw, ale gmina wie, że nie starczy pieniędzy na zrealizowanie wszystkich tych zadań, tylko na część – czy można odrzucić wniosek tylko w części, czy trzeba w całości?
- Czy odrzucony i podtrzymany przez sołtysa wniosek, który trafił do rady, może być przez radę przyjęty częściowo, bez spornego przedsięwzięcia?
- Jeżeli na wniosku sołectwa jest wskazanych kilka przedsięwzięć i wójt zgadza się na dopłatę do tych

przedsięwzięć, ponieważ z góry wiadomo, że koszty realizacji tych przedsięwzięć będą wyższe, to czy taki wniosek jest prawidłowy czy powinien zostać odrzucony?

- Jeśli koszt tablicy informacyjnej przekroczy kwotę zaplanowaną w funduszu, to czy gmina może pozostałą część zapłacić z własnych środków?
- Jeżeli na wniosku sołectwa jest wskazanych kilka przedsięwzięć i wójt zgadza się na dopłatę do tych przedsięwzięć, ponieważ z góry wiadomo, że koszty realizacji tych przedsięwzięć będą wyższe to czy taki wniosek jest prawidłowy czy powinien zostać odrzucony?
- Jeżeli sołtys przekroczy kwotę w FS i będzie chciał opłacić z własnego budżetu różnicę, którą przekracza, to czy jest taka możliwość?
- Czy jeżeli wniosek został odrzucony przez wójta na początku września na następny rok budżetowy, to czy sołtys może po 15 dniach zwołać zebranie sołeckie i ponownie złożyć wniosek z nowymi przedsięwzięciami?
- Co jeżeli sołectwo złożyło wniosek w sierpniu, wniosek został odrzucony, a następny uchwalony wniosek z innymi przedsięwzięciami sołtys złożył pod koniec września?
- Czy jeżeli odrzucony został wniosek przez wójta, to po ponownym zwołaniu zebrania wiejskiego został złożony wniosek, który trafia już do rady gminy, nie do wójta?
- PRZYKŁAD: odrzucono wniosek sołectwa. Sołectwo złożyło drugi wniosek i zmieściło się w terminie do 30 września. Czy ten drugi wniosek musi zostać przekazany do rady gminy zgodnie z ustawą, czy można traktować ten wniosek jako wniosek zastępczy i przyjąć go w normalnym trybie?
- Czy rada gminy odrzuca ponownie uchwalony wniosek, jeśli sołtys złoży po np. 10 dniach (a nie po 7), a nie mija termin 30 września?
- Czy w przypadku odrzucenia wniosku o zmianę przedsięwzięć, sołtys tak samo musi złożyć ten sam wniosek do rady gminy lub ponownie uchwalić w ciągu 7 dni? Czy termin ten również obowiązuje, ponieważ ustawa tego nie wyjaśnia?
- Czy musi być powołana komisja do oceny wniosków?
- Czy wójt formalnie musi powiadomić sołtysa o poprawności wniosku?
- Czy wniosek o zmianę przedsięwzięć również ocenia komisja? Wnioski takie wpływają w różnym czasie.
- Sołectwa X i Y chcą realizować wspólnie zadanie. Sołectwo X złożyło wniosek 10 sierpnia - wniosek spełnia wszystkie wymagania formalne. Sołectwo Y składa wniosek 10 września - wniosek niestety nie spełnia wymagań formalnych i musi zostać odrzucony. Co w takim przypadku z wnioskiem sołectwa X, w którym zawarte jest zadanie wspólne obu sołectw? Czy możemy narzucić sołectwom termin na składanie wniosku?

20. W jaki sposób rozliczyć FS? Jak prawidłowo przygotować dokumenty finansowe?

- Jeśli w danym roku budżetowym FS obejmował pokrycie wydatków na sporządzenie projektu oświetlenia w danym sołectwie, to czy jest możliwa realizacja budowy oświetlenia w etapach w kolejnych dwóch latach FS?
- Zamówienia publiczne podprogowe - czy trzeba tworzyć pełne zapytanie ofertowe? Czy te zamówienia muszą być dokonywane na fakturę?
- Czy fakturę musi podpisywać sołtys?
- Co w przypadku realizacji zadań w etapach, w jaki sposób powinno się zrobić zamknięcie zadań?
- Co w przypadku wstępnego planowania środków na budowę drogi, np. sołectwo daje na budowę drogi 10 tys. i oczekuje, że budżet gminy dołoży resztę. Czy taki wniosek przyjmujemy, czy odrzucamy, jeśli ten temat jest w zasadzie uzgodniony, tzn. sołectwo da 10 tys. a wójt dołoży resztę. Czy to prawidłowe postępowanie?

- PRZYKŁAD: sołectwo planuje wykonać zagospodarowanie terenu przy świetlicy wiejskiej. Planowany koszt to 100 tys. Gmina pozyskała dofinansowanie w wysokości 50tys., sołectwo w FS ma zabezpieczone 30 tys., a gmina z budżetu dokłada pozostałą kwotę. Czy możemy w tym celu wykorzystywać środki z FS?
- Czy za każdym razem, gdy chce się wprowadzić zmianę, trzeba zwołać zebranie wiejskie?
- W naszej gminie nie możemy przyjmować faktur gotówkowych, jak to rozwiązać? Nie wszędzie wystawiają fakturę przelewową dla sołtysów.
- Czy sołtys może sam pojechać do sklepu i pobrać fakturę na przelew, czy musi być z nim pracownik gminy?
- Czy prawidłowe jest to, że urząd upoważnia sołtysa do zakupu materiałów w ramach realizacji zadań?
- Czy do każdego zakupu trzeba mieć zapytania ofertowe? Od jakiej może kwoty trzeba mieć?
- Do jakiej kwoty nie musimy robić zapytania ofertowego?
- Remont drogi gminnej w części finansowany jest z FS. Gmina chce zmienić zadanie to z wydatków bieżących na inwestycyjne. Czy potrzebne jest ponowne zebranie sołectwie? Jak dokonać tej zmiany?
- Czy można dokonywać zmiany planu w wydatkach np. z materiałów na usługę?
- W budżecie sołectwo ma zaplanowane zadanie w ramach działu 421. Czy wójt może zarządzeniem tylko część z niego wydzielić na usługę, czy konieczne jest zebranie?
- Czy realizując zadanie zakup i montaż wiaty, to we wniosku należy zadanie rozbić na dwie kwoty, ponieważ jedna jest na zakup, a druga na montaż, a są to dwa różne paragrafy?
- Czy dla kilku sołectw, które chcą kupić tłuczeń to koszty te sumujemy i sprawdzamy, czy trzeba zrobić zapytanie?
- Jeżeli w kilku sołectwach jest zadanie „montaż monitoringu”, to czy możemy jednym postępowaniem znaleźć wykonawcę z wyszczególnieniem zakresu montażu dla danego sołectwa?
- Jeżeli mamy 4 sołectwa, które chcą kupić urządzenia na plac zabaw, to czy powinniśmy połączyć zakupy w jedno zamówienie, mimo że sołectwa we wnioskach wskazały różne firmy na podstawie, których ustaliły koszty?
- Jeżeli zadanie brzmi "Zakup altanki" przy parkingu leśnym i zostały oszczędności z zakupu, to czy można te środki wykorzystać np. na farbę do pomalowania tej altanki?
- Czy jeżeli sołectwo zmienia tylko kosztorys przedsięwzięcia, to czy konieczne jest wprowadzania tej zmiany w uchwale budżetowej? Nazwa zadania pozostaje bez zmian, tylko np. zamiast zakupu węży strażackich ma być zakup pompy OSP
- Ile wniosków może złożyć jedno sołectwo? Czy są jakieś limity?
- Czy mniejsze kwoty można przesuwac bez zebrania wiejskiego?
- Jeżeli zrealizowano zadanie i pozostało 500 zł, to czy na wniosek sołtysa można przenieść środki do innego zadania?
- Czy zebranie wiejskie może w ciągu roku budżetowego w całości zrezygnować z przedsięwzięcia ujętego we wniosku o FS? Co z zaplanowanymi środkami na ten cel?
- Czy, a jeśli tak, to na jakich zasadach, mieszkańcy sołectwa mogą samodzielnie realizować przedsięwzięcia FS, np. ułożyć chodnik z kostki? Czy praca społeczna/nieodpłatna powinna być uwzględniona we wniosku? Jak wygląda kwestia odpowiedzialności za ewentualny wypadek przy takiej pracy?
- Czy sołectwo może samo zrealizować zadanie, czy musi wybrać wykonawcę gmina?
- Czy na zakup drobnego wyposażenia (np. zakup kosiarki) należy robić zapytanie ofertowe, czy można po prostu kupić je za maksymalną cenę wskazaną we wniosku?
- Kto odpowiada za sprzęt zakupiony w ramach FS?

- Czy gmina może protokołem przekazania, przekazać sołectwu zakupione w ramach FS środki trwałe?
- Jak archiwizować FS? Czy jest to numer klasyfikacyjny z JRWA 0021 z uwagi na to, że wniosek jest uchwalany na zebraniu jednostek pomocniczych gminy? Czy jest to jakiś inny nr, z uwagi na budżet?

21. Jak uzyskać zwrot części wydatków funduszu sołectkiego w ramach dotacji od wojewody?

- Jak się zabezpieczyć, aby gmina nie musiała potem oddawać pieniędzy razem z odsetkami?
- Jaki jest % zwrotu z dotacji celowej z budżetu państwa?
- Jak wyliczyć zwrot kosztów, które jednostka może otrzymać od województwa?
- Jak prawidłowo wypełnić sprawozdanie z realizacji FS do wojewody?
- Końcowe rozliczenie funduszu sołectkiego – jak rozliczyć? W jakiej formie?
- Jakie trzeba spełnić warunki, aby gmina otrzymała zwrot części środków?

22. W jaki sposób przygotować się do kontroli RIO i NIK?

- Omówienie nieprawidłowości dot. funduszu sołectkiego, wskazywanych podczas kontroli RIO i NIK
- Jakie są wytyczne RIO w zakresie możliwości przeznaczania środków w ramach FS?
- Jak przygotować się do kontroli RIO? Co sprawdzają?

23. Jak odpowiednio realizować obowiązki dotyczące sprawozdawczości związanej z funduszem sołectkim?

Jaka obowiązuje sprawozdawczość w związku z realizacją FS?

24. Przykłady zarządzeń wójta systematyzujących fundusz sołectki w urzędzie

Prowadzący:

Beata Kisiel - od 1992 roku pracownik samorządu terytorialnego: kierownik referatu geodezji, sekretarz gminy, naczelnik wydziału spraw obywatelskich. **Przewodnicząca Komisji ds. funduszu sołectkiego w urzędzie.** Trener na szkoleniach dot. funduszu sołectkiego prowadzonych dla pracowników administracji jak również dla sołtysów i członków rad sołectkich. Wykształcenie wyższe: Geodezja oraz Administracja i Finanse.

Terminy i szkolenia

Data: 15 lipca 2024 10:00-15:00

Miejsce: Wideoszkolenie

Data: 10 września 2024 10:00-15:00

Miejsce: Wideoszkolenie

Data: 28 października 2024 10:00-15:00

Miejsce: Wideoszkolenie

Data: 19 grudnia 2024 10:00-15:00

Miejsce: Wideoszkolenie

Prawa autorskie do niniejszego programu przysługują Private Corporate Consulting Sp. z o.o. Udostępnianie, kopiowanie i przerabianie niniejszego programu bez pisemnej zgody Private Corporate Consulting Sp. z o.o., zagrożone jest odpowiedzialnością karną oraz cywilną